

KẾ HOẠCH DẠY HỌC BÀI GIẢNG E-LEARNING

A. THÔNG TIN CÁ NHÂN

- Tác giả: Trương Thị Phương Dung
- Điện thoại: 0962.640.093
- Email: phuongdungspotoan@gmail.com
- Tên sản phẩm: Bài giảng e-learning: Bài 9 Thăng Long - Hà Nội (Tiết 2)
- Tên môn (lĩnh vực): Lịch sử và Địa lí 4 – Bộ sách Cánh diều.
- Tên trường: Trường Tiểu học Khai Thái.

B. KẾ HOẠCH DẠY HỌC

LỊCH SỬ VÀ ĐỊA LÍ Bài 9: THĂNG LONG HÀ NỘI (T2)

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT:

1. Năng lực đặc thù:

- Trình bày được một số nét chính về lịch sử Thăng Long - Hà Nội thông qua các tư liệu tranh ảnh, câu chuyện lịch sử về Thăng Long tứ trấn, sự tích Hồ Gươm, Hoàng Diệu chống thực dân Pháp, chuyện Hà Nội đánh Mỹ.

2. Năng lực chung.

- Năng lực tự chủ, tự học: Suu tầm tư liệu, tìm hiểu về lịch sử Thăng Long – Hà Nội, nêu được một số nét chính về lịch sử Thăng Long - Hà Nội thông qua các tư liệu tranh ảnh, câu chuyện lịch sử .

- Năng lực giải quyết vấn đề và sáng tạo: Kể, tóm tắt câu chuyện, trả lời những câu hỏi để biết được một số nét chính về lịch sử Thăng Long - Hà Nội.

- Năng lực giao tiếp và hợp tác: Tham gia hoạt động nhóm, trình bày được kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập.

3. Phẩm chất.

- Phẩm chất nhân ái: Tự hào về truyền thống lịch sử, văn hóa của Thăng Long - Hà Nội.

- Phẩm chất chăm chỉ: Có tinh thần chăm chỉ, ham học hỏi thực hiện tốt nhiệm vụ học tập được giao.

- Phẩm chất trách nhiệm: Thể hiện được ý thức giữ gìn và phát huy truyền thống văn hóa của Thăng Long – Hà Nội .

II. ĐỒ DÙNG DẠY HỌC

- Hình ảnh có trong bài học, hình ảnh và video mở rộng kiến thức để HS quan

sát.

- SGK và các thiết bị, học liệu phục vụ cho tiết dạy.

III. HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Hoạt động của giáo viên	Hoạt động của học sinh
1. Khởi động: - Mục tiêu: + Kết nối được những hiểu biết của HS về thủ đô Hà Nội với nội dung bài học. + Tạo hứng thú cho HS tiếp nhận bài học mới . - Cách tiến hành:	
- Tổ chức cho HS vận động theo bài hát: Hà Nội mến yêu của em (nhạc và lời: Bùi Anh Tú). - GV dẫn dắt giới thiệu bài 9: Thăng Long – Hà Nội (T2). - GV giới thiệu Yêu cầu cần đạt và tiến trình của tiết học.	- HS theo dõi vận động theo. - HS lắng nghe.
2. Khám phá: - Mục tiêu: + Trình bày được một số nét chính về lịch sử Thăng Long - Hà Nội thông qua các tư liệu tranh ảnh, câu chuyện lịch sử về Thăng Long tứ trấn, sự tích Hồ Gươm, Hoàng Diệu chống thực dân Pháp, chuyện Hà Nội đánh Mỹ. + Rèn luyện kĩ năng quan sát và sử dụng các tư liệu có liên quan, qua đó góp phần phát triển năng lực khoa học. - Cách tiến hành:	
Hoạt động 2: Trình bày được một số nét chính về lịch sử Thăng Long – Hà Nội. a. Tìm hiểu về Thăng Long tứ trấn. - GV nêu yêu cầu: Đọc thông tin, quan sát từ hình 2 đến hình 5, em hãy cho biết vì sao gọi là “Thăng Long tứ trấn”. - Yêu cầu HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh. - GV giới thiệu thêm thông tin: Trong tín ngưỡng dân gian, bốn ngôi đền thờ các vị thần linh thiêng, trấn giữ bốn phía để bảo vệ kinh thành Thăng Long.	- HS cùng đọc yêu cầu. - HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh, suy nghĩ và trả lời câu hỏi. - HS theo dõi.

+ Đền Bạch Mã thờ thần Long Đỗ,
 + Đền Voi Phục thờ hoàng tử Linh Lang,
 + Đền Kim Liên thờ Cao Sơn Đại Vương,
 + Đền Quán Thánh thờ Huyền Thiên Trấn Vũ.

- Yêu cầu HS luyện tập qua các bài tập. GV hướng dẫn HS cách thực hiện.

+ *Câu 1: Em hãy hoàn thành bảng sau: (Các em hãy suy nghĩ, dùng chuột chọn và kéo đáp án chính xác ở bên dưới vào vị trí thích hợp trong bảng).*

Tên đền	Trấn phía
<i>Thăng Long tứ trấn</i>	
<i>Bạch Mã</i>	
<i>Voi Phục</i>	
<i>Kim Liên</i>	
<i>Quán Thánh</i>	

Đông	Nam	Bắc	Tây

+ *Câu 2: Vì sao gọi là “Thăng Long tứ trấn” ? (Em hãy chọn 1 phương án đúng nhất).*

A. Vì ở bốn phía của thành Thăng Long có bốn ngôi đền là Bạch Mã, Voi Phục, Kim Liên, Quán Thánh.

B. Vì theo tín ngưỡng dân gian, bốn ngôi đền thờ các vị thần linh thiêng, bảo vệ kinh thành Thăng Long.

C. Vì ở bốn phía của thành Thăng Long có bốn thị trấn là Bạch Mã, Voi Phục, Kim Liên, Quán Thánh.

D. Vì theo tín ngưỡng dân gian, bốn ngôi đền (Bạch Mã, Voi Phục, Kim Liên, Quán Thánh) thờ các vị thần linh thiêng, trấn giữ bốn phía để bảo vệ

- HS tương tác, làm bài tập.

(Lưu ý: các câu hỏi trộn câu trả lời).

+ *Câu 1: Đáp án:*

Tên đền	Trấn phía
<i>Thăng Long tứ trấn</i>	
<i>Bạch Mã</i>	<i>Đông</i>
<i>Voi Phục</i>	<i>Tây</i>
<i>Kim Liên</i>	<i>Nam</i>
<i>Quán Thánh</i>	<i>Bắc</i>

+ *Câu 2: Đáp án: Vì theo tín ngưỡng dân gian, bốn ngôi đền (Bạch Mã, Voi Phục, Kim Liên, Quán Thánh) thờ các vị thần linh thiêng, trấn giữ bốn phía để bảo vệ kinh thành Thăng Long. Do vậy, bốn ngôi đền này gọi là “Thăng Long tứ trấn”.*

kinh thành Thăng Long. Do vậy, bốn ngôi đền này gọi là “Thăng Long tứ trấn”.

- GV chiếu video về Thăng Long tứ trấn.

b. Tìm hiểu về Sự tích Hồ Gươm.

- GV nêu yêu cầu: Đọc thông tin, quan sát từ hình 6, em hãy cho biết vì sao có tên gọi là Hồ Gươm.

- Yêu cầu HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh.

- GV kể câu chuyện “Sự tích Hồ Gươm”.

- Yêu cầu HS luyện tập qua các bài tập. GV hướng dẫn HS cách thực hiện.

+ *Câu hỏi: Vì sao có tên gọi là Hồ Gươm ? Em hãy chọn 1 phương án đúng nhất.*

A. Gắn với câu truyện truyền thuyết về: vua Lê Lợi trả lại gươm báu cho Long Quân (sau thắng lợi của cuộc khởi nghĩa Lam Sơn).

B. Hồ có hình dạng một thanh gươm.

C. Gắn với câu truyện Rùa Vàng cho vua Lê Lợi mượn thanh gươm báu.

D. Gắn với câu truyện vua Lê Lợi được Lê Thận dâng tặng thanh gươm báu ở đây.

- GV có thể gợi ý, hướng dẫn HS sáng tạo kể lại câu chuyện.

c. Tìm hiểu về Hoàng Diệu chống thực dân Pháp.

- GV nêu yêu cầu: Đọc thông tin, quan sát từ hình 7, em hãy kể lại câu chuyện “Hoàng Diệu chống thực dân Pháp”.

- Yêu cầu HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh.

- HS cùng đọc yêu cầu.

- HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh, suy nghĩ và trả lời câu hỏi.

- HS theo dõi.

- HS tương tác, làm bài tập.

(Lưu ý: các câu hỏi trộn câu trả lời).

+ *Đáp án: Gắn với câu truyện truyền thuyết về: vua Lê Lợi trả lại gươm báu cho Long Quân (sau thắng lợi của cuộc khởi nghĩa Lam Sơn).*

+ HS có thể sáng tạo đóng vai, kể chuyện diễn cảm

- HS cùng đọc yêu cầu.

- HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh, suy nghĩ và trả lời câu hỏi.

- GV kể câu chuyện “Hoàng Diệu chống thực dân Pháp”.

- GV vừa chiếu hình ảnh, tư liệu vừa giới thiệu thêm thông tin: Cuộc đời yêu nước thương dân, tấm lòng trung nghĩa của Tổng đốc Hoàng Diệu được ví như vàng nhật nguyệt. Tuy không sinh ra ở Thăng Long nhưng ông đã hy sinh, tử tiết vì mảnh đất này, nêu cao khí tiết kiên trung, ngàn năm còn mãi với non sông đất nước. Trong kháng chiến chống Pháp, tên ông được đặt cho Hà Nội, gọi là thành Hoàng Diệu. Ngày nay, Nhiều đường phố mang tên này như tại Thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, ... đặc biệt là con Đường Hoàng Diệu nằm sát bên Hoàng thành Thăng Long, mang đậm dấu ấn lịch sử của Thủ đô ngàn năm văn hiến. Tên ông cũng là tên của một xã ở huyện Chương Mỹ. Nhiều trường học ở Việt Nam cũng mang tên Hoàng Diệu. Câu chuyện Hoàng Diệu chống thực dân Pháp đã thành một bản “chính khí ca” bất hủ nhất. Ông chính là hiện thân của khí chất Thăng Long - Hà Nội ngàn năm văn hiến kinh kỳ.

- Yêu cầu HS luyện tập qua các bài tập. GV hướng dẫn HS cách thực hiện.

(Lưu ý: các ý có thể bị trộn).

+ Sắp xếp các ý theo đúng trình tự câu chuyện “Hoàng Diệu chống thực dân Pháp” (bằng cách dùng chuột nhấn giữ và di chuyển sắp xếp các ý).

○ Năm 1882, thực dân Pháp lấy có triều đình nhà Nguyễn vi phạm Hiệp ước Giáp Tuất để đem quân ra xâm

- HS theo dõi.

- HS lắng nghe, quan sát hình ảnh.

- HS tương tác, làm bài tập.

+ Trình tự câu chuyện:

○ Năm 1882, thực dân Pháp lấy có triều đình nhà Nguyễn vi phạm Hiệp ước Giáp Tuất để đem quân ra xâm lược Bắc Kỳ lần thứ hai.

○ Sáng ngày 25/4/1882, người Pháp đưa tới hậu thư buộc Tổng đốc Hoàng Diệu phải đầu hàng và ngay sau đó đã tấn công thành Hà Nội.

<i>lược Bắc Kỳ lần thứ hai.</i> ○ Để giữ trọn khí tiết, Hoàng Diệu đã tuân tiết trong vườn Võ Miếu. ○ Tổng đốc Hoàng Diệu lên mặt thành đốc quân chiến đấu quyết liệt. ○ Sáng ngày 25/4/1882, người Pháp đưa tới hậu thư buộc Tổng đốc Hoàng Diệu phải đầu hàng và ngay sau đó đã tấn công thành Hà Nội. ○ Hoàng Diệu và quân đội triều đình quyết tâm bảo vệ thành Hà Nội. ○ Trước sức tấn công của quân Pháp thành Hà Nội thất thủ. - GV có thể gợi ý, hướng dẫn HS sáng tạo kể lại câu chuyện. d. Tìm hiểu chiến thắng Điện Biên Phủ trên không. - GV nêu yêu cầu: Đọc thông tin, quan sát từ hình 8, em hãy trình bày tóm tắt về chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không” năm 1972. - Yêu cầu HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh. - GV vừa chiếu hình ảnh, video tư liệu, vừa giới thiệu thêm thông tin: + Máy bay B-52 là máy bay tối tân nhất của Mỹ, sản xuất 1952 còn được gọi là “Pháo đài bay”. Cánh dài 56,4m, thân dài 48,5m, cao 12,4 m, khối lượng rỗng 83 tấn, khối lượng cất cánh tối đa 219,6 tấn. Gồm 8 động cơ phản lực cực mạnh, vận tốc: 958km/h, độ cao bay 16km. Tải trọng vũ khí 31,5 tấn, trang bị 4 súng máy và 2 tên lửa. Ném bom theo diện dải thảm, không một loại sinh vật nào có thể tồn tại. + Hình ảnh minh chứng cho chiến	○ Tổng đốc Hoàng Diệu lên mặt thành đốc quân chiến đấu quyết liệt. ○ Hoàng Diệu và quân đội triều đình quyết tâm bảo vệ thành Hà Nội. ○ Trước sức tấn công của quân Pháp thành Hà Nội thất thủ. ○ Để giữ trọn khí tiết, Hoàng Diệu đã tuân tiết trong vườn Võ Miếu. + HS có thể sáng tạo đóng vai, kể chuyện diễn cảm - HS cùng đọc yêu cầu. - HS đọc thông tin SGK, quan sát hình ảnh, suy nghĩ và trả lời câu hỏi. - HS theo dõi.

thắng máy bay B-52, hình ảnh xác máy bay B-52.

- Yêu cầu HS luyện tập qua các bài tập. GV hướng dẫn HS cách thực hiện.

+ *Câu 1: Chọn từ thích hợp điền vào ô trống: (Cách làm: Nhấn chuột vào góc phải của khoảng trống, chọn đáp án em cho là đúng để điền vào ô trống.)*

Từ ngày (18/12/1972 hoặc 29/12/1972, để (**huỷ diệt** hoặc **đe dọa**) thành phố Hà Nội và các thành phố lớn của miền Bắc Việt Nam, Mỹ huy động hàng chục tốp (**máy bay B-52** hoặc **máy bay F-111**) và các loại máy bay khác (**ném bom** hoặc **xả đạn**) vào cả bệnh viện, trường học, khu phố, bến xe,... ở Hà Nội làm cho hàng nghìn người chết và bị thương.

Quân dân miền Bắc trong đó có (**Hà Nội** hoặc **Hải Phòng**) đã kiên cường đánh trả máy bay (**Mỹ** hoặc **Pháp**), trong (**12 ngày đêm** hoặc **15 ngày đêm**) (từ ngày 18/12/1972 đến ngày 29/12/1972) đã bắn rơi 81 máy bay của Mỹ, trong đó có 34 máy bay B-52. Thắng lợi này đã buộc Mỹ phải (**chấm dứt** hoặc **tăng cường**) chiến tranh phá hoại miền Bắc Việt Nam, kí Hiệp định Pa-ri (Paris) năm 1973, công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam.

+ *Câu 2: Vì sao chiến thắng trong 12 ngày đêm cuối năm 1972 của nhân dân miền bắc, trong đó có Hà Nội lại được gọi là chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không”?*

- HS tương tác, làm bài tập.

(Lưu ý: các câu trả lời bị đảo trộn).

+ *Câu 1:*

... 18/12/1972 .... **huỷ diệt** ..... **máy bay B-52** ..... **ném bom** .....

.... **Hà Nội** ..... **Mỹ** ..... **12 ngày đêm** .... **chấm dứt**.

+ *Câu 2: Đáp án: Thắng lợi 12 ngày đêm cuối năm 1972 của nhân dân miền Bắc đã buộc Mỹ phải chấm dứt chiến tranh phá hoại miền Bắc, kí Hiệp định Pa-ri năm 1973, công nhận độc lập,*

A. Thắng lợi 12 ngày đêm cuối năm 1972 của nhân dân miền Bắc đã buộc Mỹ phải chấm dứt chiến tranh phá hoại miền Bắc, kí Hiệp định Pa-ri năm 1973, công nhận độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam. Với ý nghĩa đó, chiến thắng 12 ngày đêm cuối năm 1972 được gọi là chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không”. B. Sau 12 ngày đêm, cuộc tập kích bằng máy bay của Pháp trong đó có 34 máy bay B52 bị bắn rơi, nhiều chiếc rơi trên bầu trời Hà Nội. Chính vì vậy chiến thắng này được gọi là chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không”. C. Chiến thắng 12 ngày đêm cuối năm 1972 được gọi là chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không” vì được diễn ra tại Điện Biên Phủ.	chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Việt Nam. Với ý nghĩa đó, chiến thắng 12 ngày đêm cuối năm 1972 được gọi là chiến thắng “Điện Biên Phủ trên không”.
4. Vận dụng trải nghiệm. - Mục tiêu: + củng cố những kiến thức đã học trong tiết học để học sinh khắc sâu nội dung. + Vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn. + Tạo không khí vui vẻ, hào hứng, lưu luyến sau khi học sinh bài học. - Cách tiến hành:	
- GV yêu cầu HS sưu tầm tư liệu và giới thiệu cho các bạn về một nhân vật hoặc một di tích lịch sử, văn hóa của Thăng Long - Hà Nội mà em yêu thích trong tiết học sau. - Nhận xét sau tiết dạy, dặn dò về nhà.	- HS lắng nghe, ghi nhớ.
IV. ĐIỀU CHỈNH SAU BÀI DẠY:	